

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Włodzimierz
Nazwisko: Bocheński
Miejsce urodzenia: Gawarzec Dolny
Data urodzenia: 30-05-1913
Imię ojca: Piotr
Imię matki: Bolesława
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Dokumenty dotyczące działań organów bezpieczeństwa wobec Włodzimierza Bocheńskiego, rolnika z Gawarcza Dolnego (pow. płoński), w latach 1946–1953 znajdują się w aktach Sprawy Ewidencyjno-Obserwacyjnej/ Sprawy Obserwacji Operacyjnej (bez krypt.) z lat 1955–1962. Zatrzymany 23.06.1946 przez PUBP w Płońsku jako były członek NSZ (Narodowych Sił Zbrojnych) pod zarzutem prowadzenia „propagandy antyrządowej”. Podczas przesłuchania następnego dnia wyjaśnił, że „od organizacji AK czy nawet NSZ” został wciągnięty w 1942, ale ze względu na stan zdrowia nie brał udziału w akcjach zbrojnych i zajmował się zbiorą pieniędzy „na cele organizacyjne” i kolportowaniem „ulotek i biuletynów” podziemia. Przyznał ponadto, że na polecenia władz powiatowych PSL, jako przewodniczący stronnictwa w gminie Sielec polecił organizacjom gromadzkim bojkot referendum ludowego 30.06.1946, jeśli do komisji wyborczych nie zostaną dopuszczeni przedstawiciele PSL. Wg „Postanowienia o tymczasowym aresztowaniu” miał być aresztowany na 3 miesiące do 24.09.1946. W listopadzie 1946 wybrany na kandydata na posła z ramienia PSL w wyborach wyznaczonych na 19.01.1947. Przesłuchiwany przez UB 10.12.1946. W aktach zachowane wyciągi z doniesień agenturalnych na jego temat od 3 informatorów UB z okresu 21.04.1948 - 13.01.1953. Przed wyborami do sejmiku PRL wyznaczonymi na 26.12.1952 szef PUBP w Płońsku wnioskował 14.10.1952 o zatrzymanie Władysława Bocheńskiego, co uzasadniał jego negatywnym wpływem na okolicznych mieszkańców i w efekcie brakiem zainteresowania wyborami, a w szczególności w Gawarczu Dolnym. „Prewencyjne aresztowanie” miało zapewnić „należytą frekwencję i spokojny przebieg wyborów na tamtejszym terenie”. Nie wiadomo czy doszło do aresztowania: na wniosku dwa odrębne adnotacje z 15.10.1952 z nieczytelnymi podpisami: „Nie zatrzymywać, dopracować” i „Areszt czasowy”.

IPN BU 0904/35 (58/II) cz. I, k. 10-11. cz. II, k. 1-31, 34.

Włodzimierz Bocheński od 12.11.1955 został objęty Sprawą Ewidencyjno-Observacyjną (bez krypt.) założoną przez PUdsBP w Płońsku. Sprawa zarejestrowana 20.12.1955 w Wydz. X WUdsBP w Warszawie pod nr. 1031, potem prowadził ją Referat ds. Bezpieczeństwa KPMO w Płońsku. Sprawa została przekwalifikowana na Sprawę Obserwacji Operacyjnej i zarejestrowana 22.11.1960 w Wydz. „C” KWMO w Warszawie pod nr 310. Poddany inwigilacji z powodu podejrzenia, że „może wznowić wrogą działalność”, którą prowadził w przeszłości. W postanowieniu o założeniu sprawy odnotowano, że przed wybuchem II wojny światowej był członkiem Stronnictwa Narodowego, w czasie wojny należał do AK, a po jej zakończeniu wstąpił do PSL, został prezesem zarządu gminnego stronnictwa (gm. Sielec), aktywnie rozbudowywał jego struktury, wzywał członków PSL, aby nie brali udziału w referendum 1946, a w latach 1949–1950 „rozsiewał wrogą propagandę przeciwko Polsce Ludowej i Z.S.R.R.”. W raporcie z 7.10.1959 zapisano, że w 1956 zorganizował kółko rolnicze w rodzinnej Gawarcu Dolnym, w latach 1956–1957 zwalczał członków PZPR i zaangażował się w działalność publiczną, ale się z niej wycofał „widząc, że spodziewane zmiany nie zachodzą i Partia nadal jest u władzy”. SB odnotowała, że utrzymuje ściśle kontakty z dawnymi działaczami „prawicowymi”, jest silnie związany z duchownymi katolickimi, w zaufanym kręgu „szerzy propagandę”, że „komunizm musi zginąć” i cieszy się dużym autorytetem w okolicy, był ponadto podejrzewany o przechowywanie sztandaru gminnego PSL. Z tych powodów przeprowadzono z nim 9.10.1959 na posterunku MO w Czerwińsku rozmowę ostrzegawczą, aby on i związani z nim „prawicowi działacze” nie utrudniali rozwoju kółka rolniczego i „nie przeciwdziałali realizacji uchwał II Plenum na ich wiosce”. Co najmniej od czerwca 1960 SB podejmowała działania operacyjne, które miały doprowadzić do skłócenia dawnych działaczy PSL i dezintegracji ich środowiska. Inwigilację zakończono 18.05.1962 po uznaniu, że zaprzestał „reakcyjnej działalności przeciwko posunięciom partii i rządu na odcinku wsi”. W sprawie wykorzystywano agenturę. Materiały złożone 25.06.1962 w archiwum Wydz. „C” KWMO w Warszawie pod sygn. 63205/II, zostały przekazane we wrześniu 1976 do archiwum Wydz. „C” KWMO w Ciechanowie, gdzie otrzymały sygn. 58/II.

IPN BU 0904/35 (58/II), IPN BU 01329/35 (58/2)
mikrofilm.

Występuje w aktach Sprawy

Ewidencyjno-Obserwacyjnej (bez krypt.) prowadzonej od 14.11.1955 do 5.03.1962 przez PUdsBP, potem przez Referat ds. Bezpieczeństwa KPMO w Płońsku.

Sprawa zarejestrowana 29.12.1955 w Wydz. X

WUdsBP w Warszawie pod nr. 1116, a po

przekwalifikowaniu 22.11.1960 na Sprawę

Obserwacji Operacyjnej zarejestrowana w Wydz. „C”

KWMO w Warszawie pod nr. 308. W ramach sprawy

kontrolowano „reakcyjną działalność na wsi”

dawnego działacza PSL ze wsi Gawarzec Dolny w

pow. płońskim. W notatkach i planach przedsięwzięć

operacyjnych z 13.05.1957, 17.08.1959, 1.06.1960,

18.01. i 29.07.1961 Włodzimierz Bocheński został

określony jako były aktywista PSL, który będąc

sąsiadem osoby inwigilowanej utrzymywał z nią bliski

kontakt i wpływał negatywnie na jej postawę. Jest

także często wymieniany w doniesieniach

agenturalnych z lat 1957–1962. Już od czerwca 1960

„poprzez stosowanie kombinacji operacyjnych” SB

próbowała skłócić obu sąsiadów, aby stracili do

siebie zaufanie. W notatce z 11.02.1959 podano, że

w czasie II wojny światowej Włodzimierz Bocheński

został wysiedlony przez Niemców ze swego

gospodarstwa, należał do ZWZ, a potem do AK.

IPN BU 0904/34 (57/II) cz. I, k. 3, 10, 12, 14-20, 22,
cz. II, k. 38-41, 45-46, 51-53, 55-57, 59-66, 69, 74,
76, 78, 81-82, 85, 87, 92, 94, 97, 99, 101, 103,
108-109, 111, 113, 115, 117, 119, 124-127, 132,
138-139, 145, 147-150, IPN BU 01329/34 (57/2)
mikrofilm.